

Ink 2024 -10- 04

Dnr DK 2024-0179

GEMENSAM FÖRSAMLINGSINSTRUKTION FÖR PASTORAT

Haninge pastorat

Kyrkofullmäktiges godkännande

Kyrkofullmäktiges ordförande

Kyrkoherdens godkännande

Kyrkoherde

Margareta Stenbock von Rosen

Namnförtydligande

Krister Stenberg

Namnförtydligande

Domkapitlet i Stockholms stift utfärdar denna

gemensamma församlingsinstruktion att gälla till och med

2028-10-15

”

*Jag vill tillsammans med er dela glädjen,
stoltheten och nåden att få vara en del av en
kyrka som är just nu, som planerar framåt, som
har en god tradition i ryggen och allra mest:
en kyrka som talar tydligt om Jesus Kristus och
därför kan ha vidöppna dörrar utåt.*

”

På domkapitlets vägnar

Andreas Holmberg

Biskop

Bakgrund

Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.

Detta dokument är Haninge pastorats församlingsinstruktion i enlighet 2 kap 6§ i kyrkoordningen. Haninge pastorat är en del av Svenska kyrkan som är ett evangelisk-lutherskt trossamfund.

Pastoratets vision

Svenska kyrkan i Haninge - Hållbar kraft i livet som väcker tro, sprider hopp och delar kärlek.

I en tid fylld med utmaningar ska Svenska kyrkan i Haninge vara en plats där klarsyn råder och hopp ges. Klarsyn innebär att se omvärlden som den är, utskilja det viktiga för att förstå samtiden och förmå spegla dagens realitet i kyrkans rika tradition och kulturarv. Hoppet är inte allmän optimism, utan vissheten om att det finns en kraft som bär oss, som vi sätter vår tillit till. Hoppet får oss att hjälpa den utsatte, trösta den sorgsne, glädjas med den som är glad, vara en del av hela livet och verka för en helad skapelse. En hållbar kraft i livet som väcker tro, sprider hopp och delar kärlek.

Omvärldsbeskrivning

Haninge Pastorat bildades 2018 och ligger i Haninge kommun med cirka 100 000 invånare. Pastoratet har cirka 40 000 medlemmar och består av de tre församlingarna Dalarö- Ornö- Utö församling, Västerhaninge-Muskö församling samt Österhaninge församling.

Dalarö-Ornö-Utö är en skärgårdsförsamling med ca. 1 800 medlemmar och tre kyrkor. Skärgårdslivet präglar både innehållet i gudstjänsterna och utformningen av verksamheten. Fritidsboende ökar befolkningen från 4 000 till 20 000 under sommarhalvåret.

Västerhaninge-Muskö församling är en församling med ca. 12 000 medlemmar och fyra kyrkor. Församlingen har ett rikt barn- och ungdomsarbete, främst i Ungdomens hus. Pastoratets internationella arbete utgår i stor del från Västerhaninge där lokala Act-gruppen bedriver sitt arbete.

Österhaninge församling är en mångkulturell församling med ca. 27 000 medlemmar och fyra kyrkor. Församlingens verksamhet präglas av diakonala satsningar där Diakonins hus och daghärbarget Kryckan har en nyckelroll. Församlingens äldsta kyrka i Österhaninge lockar många till dop, vigslar och begravningar.

Omvärlden har förändrats

Globala trender som digitalisering, klimatförändringar, globalisering, stora migrationsströmmar, sammanflätningen av världens ekonomier och upplösning av nationalstatens politiska gränser har förändrat levnadsvillkoren i Sverige och i världen.

Den värld vi lever i har sedan tio år tillbaka drastiskt bytt skepnad, på många områden, globalt och nationellt.

- Det förekommer krig i Europa och dess närområde som inte skådats på decennier. Kriegen påverkar europeiska säkerhetsordningen och skapat rädsla och oro hos människor.
- Vi har sett hur skör demokratin kan vara i många länder.
- Det har tydligt bekräftats att mänsklighetens överlevnad står på spel om inte klimatkrisen hanteras utan dröjsmål.
- Det har skett demografiska förändringar i vårt land som ställer nya krav på den enskilde, civilsamhället och det offentliga Sverige.
- Det har uppstått en gängbrottslighet som skapat rädsla och splittring.
- Inkomstklyftorna växer över hela landet och det gäller även Haninge där 12 % lever i hushåll med låg ekonomisk standard.

Ska vårt samhälle hålla ihop, demokratin värnas och tilliten till varandra öka, behövs fler mötesplatser och möjligheter till gemensamma upplevelser och referenspunkter. Civilsamhället och inte minst Svenska kyrkan är en nyckel till ett samhälle som håller ihop. Det går inte att tvinga människor till att aktivera sig men det går att utmana extremism och mörka krafter i samhället och visa på goda alternativ i gemenskap. Svenska kyrkan har en särskild roll i det svenska samhället. En stor andel av befolkningen är medlemmar i en öppen och demokratisk folkkyrka. Den ska finnas i alla delar av samhället och vara öppen för alla. Den arbetar bland annat med socialt engagemang, hållbarhetsfrågor, asylrätt och andra viktiga frågor i samhället.

Svenska kyrkan har en särskild betydelse för religionsdialogen i samhället. När Sverige förändras och fler religioner och samfund finns i lokalsamhället är det Svenska kyrkan som öppnar dörrarna för det interreligiösa och ekumeniska arbetet. För möten mellan religioner och kulturer. En väl fungerande religionsdialog är en garant för ett mer fredligt samhälle.

Haningeborna

Haninge kommun är en växande kommun i sydöstra Storstockholm. Den nya stadsdelen Vega är ett tydligt exempel på hur Haninge växer. Haninge består också av naturmiljöer, landsbygd och skärgård. Sammantaget bjuder Haninge på en rik bredd av miljöer med olika lokala präglingar - från den regionala stadskärnan till skärgårdsskäret via Tyresta nationalpark.

Var tredje Haningebo är född i ett annat land. De vanligaste länderna, efter Sverige, är Polen, Finland, Turkiet, Irak och Syrien. Haningeborna pendlar till andra kommuner i stor utsträckning. Det är dubbelt så många som pendlar från Haninge än som pendlar till Haninge.

Medlemmarna i Haninge pastorat¹ är tydliga med att de viktigaste fokusområdena är barn och ungdomsverksamhet, social hjälpverksamhet, äldreverksamhet, och stöd i sorg. Det avspeglar sig bland annat i vår satsning på Ungdomens Hus och på de mest utsatta genom daghärbarget Kryckan. Haninge pastorat har en bred verksamhet spridd utöver kommunen. Pastoratet har ett rikt gudstjänst- och musikliv. Pastoratets digitala närvaro har utvecklats de gångna åren och är nu en naturlig del av vår verksamhet. Pastoratet samarbetar med Haninge garnison vilket synliggörs främst genom det arbete vår marinpastor gör.

¹ Nedanstående statistik är hämtad från pastoratets medlemsundersökning.

Omvärldsanalys

Vi lever i en tid som präglas av flera kriser. Kyrkans svar måste bygga på en kombination av klarsyn och hopp. Vi är en del av landets försvar och har också lång erfarenhet av krishantering och krisstöd. Vi vågar se klimatkrisen och tar oss an utmaningen att verka för ett hållbart samhälle. Hopp handlar om förvisningen att vi inte är ensamma. Som kyrka har vi med Guds hjälp överlevt och hanterat många kriser. Även när det är mörkt finns hoppet. Vår uppgift är att förmedla det.

Befolkningsstillväxten innebär att nya medlemmar flyttar in i pastoratet. Vi måste därför vara beredda på att efterfrågan av kyrkliga handlingar kommer öka. De människor som flyttar in i nya bostadsområden ska få ett tydligt erbjudande om att delta i kyrkans gemenskap. Kyrkan ska utveckla sin lokala närvaro i de nya kommundelarna.

Inom pastoratets geografiska område finns människor med en mångfald av olika bakgrunder kulturellt och religiöst. Haninge Pastorat ska vara en öppen kyrka som har goda relationer till alla människor i vår kommun. En kyrka som talar tydligt om Jesus Kristus kan ha vidöppna dörrar.

Pastoratet bedriver verksamhet och fördelar resurser till skärgårdens varierande behov beroende på årstider samtidigt som vi upprätthåller närvaron i resterande delar av pastoratet.

Kyrkan måste vara där människor finns. Det leder till krav på utformningen av verksamheter och på bred närvaro såväl fysiskt som digitalt.

Dopet och konfirmationen är centrala för att skapa en levande gemenskap och relation till kyrkan. Kyrkan måste aktivt arbeta med att få fler till dopet och konfirmationen.

Pastoralt program

Utgångspunkten för det pastorala programmet är kyrkans grundläggande uppgift med syftet att människor ska komma till tro på Kristus. Programmet tar också sin utgångspunkt i vår vision: vi är en hållbar kraft i livet som väcker tro, sprider hopp och delar kärlek. Dessa ledstjärnor, tillsammans med ovanstående omvärldsanalys, utgör grunden för det pastorala programmet. Det pastorala programmet omfattar pastoratet och dess ingående församlingar.

Svenska kyrkan i Haninge spelar en aktiv roll i samhället där den kristna tron utgör en viktig och avgörande del av människors vardag. Jesus berättar i en liknelse om att Guds rike är ”som en surdeg som en kvinna arbetar in i tre mått mjöl; till slut blir allt syrat.” (Luk 13:21). Surdegen - jästen - får brödet att växa och bli gott och ätbart. Så är Guds rike och så är vårt uppdrag. Att vi finns där människor finns. Vara en kyrka som kan förändra vår omgivning till något bättre. En profetisk kyrka med hopp om framtiden. Haninge pastorat är därmed en öppen inkluderande kyrka.

Denna syn på kyrkan leder till följande inriktning för pastoratet:

- En öppen och välkomnande kyrka med ett inkluderande perspektiv.
- Socialt engagemang.
- Aktiv närvaro, geografiskt och digitalt, där kyrkan är synlig, engagerar och berör.
- Tydlig röst för medmännisklighet.
- En hållbar kyrka ur ett andligt, socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv.

Haninge pastorat utmanar sig självt att ständigt bli bättre utifrån vår uppgift och levandegöra vår vision. Det pastorala programmet ger oss basen för mötet med Haningebon. De mätetal som finns angivna för respektive område ger oss instrument för att följa utvecklingen och se om vi möter vår utmaning att bli bättre. Bakom varje mätetal finns det möten med som väcker tro, sprider hopp och delar kärlek. Mätetalen blir därmed ett verktyg för Guds rikets utbredning i Haninge.

Gudstjänst

Låt oss gå i frid! - Och tjäna Herren med glädje! Med dessa ord avslutas ofta vårt gemensamma gudstjänstfirande. Det fångar gudstjänstens syfte: att tillsammans få träda inför det heliga och få frid, kraft och förmåga att tjäna Herren med glädje. I en tid som präglas av oro är det särskilt viktigt för församlingen att gemensamt få fira gudstjänst som hämtar kraft från Gud, kyrkans rika tradition, teologisk reflektion och liturgi för att möta samtidens behov. Kyrkomusiken med sin rika historia, bredd och ständiga utveckling är en omistlig del av gudstjänsten och den kristna gemenskapen.

Gudstjänsten är tillgänglig och öppen för envar. Pastoratets gudstjänster är en bred gemenskap med en öppenhet för att utforma gudstjänsterna på olika sätt, så att det kristna budskapet kan formas så tydligt som möjligt i och för vår samtid. Det ger möjlighet för var och en att möta Gud ur olika perspektiv som ålder, ursprung, traditioner med mera. Gudstjänsten lyfter återkommande vårt ansvar att värna Guds skapelse. Gudstjänsten firas gemensamt och bjuder in till och uppmuntrar ett aktivt deltagande. Deltagandet kan vara ett stilla amen, psalmsång, kör eller annan handling i eller i anslutning till gudstjänsten - huvudprincipen är att gudstjänsten är församlingens gemensamma gåva och uppgift, den firas i gemenskap med de som gått före oss och de som kommer efter oss. Mässan har en särställning och firas regelbundet i pastoratets kyrkor. Även fastän de olika kyrkornas gudstjänster talar samma språk och har samma ordning i grunden präglas de av sammanhanget de befinner sig i och dess lokala traditioner. Som noterat i omvärldsanalysen växer Haninge, det kan leda till en ökad efterfrågan av kyrkliga handlingar. Det är därför viktigt att vi följer utvecklingen noggrant och har beredskap för att möta en ökad efterfrågan.

Mätetal

Haninge pastorat vill bli bättre inom följande områden:

- Antalet gudstjänstdeltagare.
- Antalet digitala gudstjänstdeltagare.
- Antal engagerade i kyrkans körverksamhet.
- Antalet ideella medarbetare i gudstjänsterna.

Lärande och undervisning

Svenska kyrkan i Haninge är nyfiken till sin natur. Nyfikenhet leder till utveckling av kyrkan och ger möjlighet för den enskilde att frigöra sin kreativa potential. Lärandet är en livslång process som sträcker sig från babygrupper till samtal i sorgegrupper. Det syftar ytterst till att levandegöra den kristna tron så att var och en får möjlighet att utvecklas och växa i tron i livets alla skeden.

I kyrkan har undervisning, fördjupning och reflektion kring den kristna tron en central roll. Dopundervisningen och reflektionen kring den kristna tron har en central roll med dopet i centrum.

Därigenom får bekräftelse av dopet, konfirmationen en viktig plats. En möjlighet och gåva för den enskilde att reflektera över livet och möjlighet att utveckla den kristna tron.

Lärandet omfattar livet i sin fulla bredd både teoretiskt och praktiskt, utbildande och reflekterande. Det kan handla om, men är inte begränsat till, babyrytmik, öppen förskola, barngrupper, konfirmationsgrupper. Andra aktiviteter är språkträning, utbildning av ideella, samtalsgrupper om kristen tro, meditationsgrupper, retreatar, musik, körer, ledarutbildning och kreativa grupper.

Mätetal

Haninge pastorat vill bli bättre inom följande områden:

- Antalet konfirmerade.
- Antal barn i kyrkans verksamhet.
- Antal unga i kyrkans verksamhet.
- Antal ideella med uppdrag i verksamheten.

Diakoni

Diakoner i Svenska kyrkan ger ett löfte om att stå fast i kyrkans tro, hjälpa de svaga och utsatta samt stå på de förtrycktas sida. Så gäller även alla medlemmar i Haninge Pastorat. Diakoni handlar om att stötta den som har behov av stöd, att praktiskt bistå människor i nöd samt att ge dem kraft och förmåga att utvecklas och därmed själva hantera sina liv.

Den utsatte står i fokus. Diakoni hävdar människans värde och rätt att behandlas med värdighet samt kämpa för rättvisa och delaktighet för alla. Det diakonala arbetet är i grunden ett socialt och andligt hållbarhetsarbete. Det är ett arbete som till stor del bedrivs tillsammans med ideella krafter inom och utom kyrkan.

Pastoratets diakonala verksamhet är omfattande och behovsstyrt. Arbetet sträcker sig geografiskt över hela pastoratet och har fyra fokusområden:

- **Svår utsatthet** - Överallt i pastoratet stöttar vi människor i utsatta situationer. Daghärbärgat Kryckan utgör en samlande punkt för Svenska kyrkan i Haninges viktiga arbete för de mest utsatta i Haninge med omnejd.
- **Barn och ungas existentiella och psykiska hälsa** - Stötta barn och föräldrar/vårdnadshavare att hantera de utmaningar som man ibland möter under uppväxten. Arbetet sker till viss del i samverkan med andra samhällsaktörer.
- **Ofrivillig ensamhet/förändring** - Ibland förändras livet ofrivilligt och hastigt. Det kan behövas någon att prata med, stöd i sorg eller ny gemenskap. Det diakonala arbetet fokuserar på medvandrarsskap och att skapa meningsfulla sammanhang.
- **Integration** - Haninge består av människor från världens och Sveriges alla hörn. Svenska kyrkan i Haninge bjuder in brett till verksamheter som ger möjlighet att utveckla språk och stärka egenmakt.

Mätetal

Haninge pastorat vill bli bättre inom följande områden:

- Antalet besökare på Kryckan.
- Antalet deltagare som tar del av pastoratets verksamhet kopplat till psykisk och existentiell hälsa.

- Antalet medmänniskor som Svenska kyrkan i Haninge möter i samband med ofrivillig ensamhet/förändring.
- Antalet grupper och personer som får del av kyrkans integrationsarbete.

Mission

”Frid åt er alla. Som Fadern har sänt mig sänder jag er” (Joh 20:21). Gud sände inte Sonen för att frälsa enbart mänskligheten eller bara ge oss en del av frälsningen. Evangeliet innebär goda nyheter för varje del av skapelsen och för varje nyans av våra liv och samhällen. Det är därför nödvändigt att känna igen Guds mission i en kosmisk mening och att bejaka allt liv. Vi är rustade med hoppets kraft.

För Svenska kyrkan i Haninge innebär mission att sprida guds budskap öppet och närvarande i samhället för att möta människor. Det innebär bland annat följande inriktningar:

- Bjuda in till dopet. Haninge pastorat erbjuder och stöttar vid dopet och till det knutna kringarrangemang.
- Geografisk närvaro i och utanför våra kyrkor. Svenska kyrkan i Haninge ska vara tillgängligt varhelst det är lämpligt och människor samlas. Kyrkan finns närvarande i både gamla och nya bostadsområden.
- Digital mission - Kyrkan finns närvarande digitalt för att möta medmänniskan. Det gör vi bland annat genom en respektfull närvaro på sociala medier kryddad med humor och glädje.
- En musikaliskt bred och geografiskt spridd konsertverksamhet.
- Bedriva ett internationellt solidaritetsarbete via vänförsamlingar och Act Svenska kyrkan.
- Manifestera vår kärlek och ansvarstagande för skapelsen genom att aktivt bedriva ett hållbarhetsarbete och bejaka Svenska kyrkans färdplan för klimatet.

Mätetal

Haninge pastorat vill bli bättre inom följande områden:

- Antalet döpta.
- Antalet aktiva inträden.
- Antalet som nås och visar engagemang via digitala medier.
- Att Svenska kyrkan i Haninge för varje år aktivt når resultat som leder mot uppfyllande av Svenska kyrkans färdplan för klimatet.
- Antal ideella med uppdrag i verksamheten.

Bilagor

- Bilaga 1 Handlingsplan för lärande och undervisning
- Bilaga 2 Barnkonsekvensanalys
- Bilaga 3 Checklista

CHECKLISTA FÖR PASTORAT

Regler för pastoratets verksamhet som domkapitlet får besluta om (57 kap 5 § KO)

GUDSTJÄNST

Firas i pastoratet huvudgudstjänst varje söndag och kyrklig helgdag?

(17 kap. 3 och 5 § § KO och 37 kap. 3 § p 1 KO)

Ja Nej

Om nej ange varför:

OBSERVERA att huvudgudstjänst ska firas i pastoratet om inte domkapitlet medgivit undantag för visst tillfälle.

Firar pastoratet regelbundet gudstjänster med annan församling inom Svenska kyrkan?

Ja Nej

Om ja ange vilka/vilken församling:

Firar pastoratet huvudgudstjänst tillsammans med församling/ar i ett annat kristet samfund?

(17 kap. 7 § KO)

Ja Nej

Om ja – ange i vilken utsträckning?

OBSERVERA att domkapitlets tillstånd ska inhämtas.

Används någon annan ordning eller annan musik än kyrkohandbokens i huvudgudstjänsten?

(17 kap. 4 § och 18 kap. 6 + 6 a § § KO)

Ja Nej

Om ja ange vilken:

OBSERVERA att annan gudstjänstordning än den som ingår i kyrkohandboken får användas vid visst tillfälle eller under viss tid, efter beslut av kyrkoherde och efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker samt efter medgivande av församlingensrådets. Beslutet ska anmälas till domkapitlet. Om det finns särskilda skäl får domkapitlet ändra eller upphäva kyrkoherdens beslut. Gäller avvikelsen måltidens texter krävs även medgivande av domkapitlet. Ett sådant medgivande får lämnas efter ansökan från kyrkoherden.

OBSERVERA också att annan musik än den som ingår i kyrkohandboken får användas till kyrkohandbokens texter, efter beslut av kyrkoherde och efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker samt efter medgivande av församlingensrådets. Beslutet ska anmälas till domkapitlet. Finns det särskilda skäl får domkapitlet ändra eller upphäva kyrkoherdens beslut.

Enligt domkapitlet i Stockholms stift ska huvudgudstjänst med nattvard firas i varje pastorat minst 24 gånger under ett kyrkoår. Sker så i ert pastorat?

(17 kap. 4 § och 18 kap. 6 + 6 a § § KO)

Ja Nej

Om nej ange varför:

TJÄNSTER

Stiftsstyrelsen har beslutat att det ska finnas minst 17 (ange antal) prästtjänster (inklusive kyrkoherde) i pastoratet.

(37 kap. 19 § KO)

Domkapitlet har beslutat att det ska finnas minst en kyrkomusiker som ska vara:

(34 kap. 2 § KO)

Försteorganist Organist Kantor

Finns någon av följande specialbefattningar i pastoratet:

(34 kap. 11 § KO)

Sjukhuspräst Präst för verksamhet på teckenspråk, finska eller annat språk

Präst i en samarbetskyrka eller liknande

Övrig specialbefattning Ange vilken: Marinpastor

PASTORATETS VERKSAMHET PÅ ANDRA SPRÅK ÄN SVENSKA

(57 kap. 5 § KO)

Redovisa kort pastoratets verksamhet på de andra språk än svenska som behövs för att pastoratet ska kunna fullgöra sin grundläggande uppgift:

Gudstjänst och gemenskapsaktiviteter genomförs regelbundet på finska. Finskspråkig komministertjänst.

BARNKONSEKVENSANALYS

(57 kap. 5 § KO)

I det pastorala programmet ska barnets perspektiv utifrån en barnkonsekvensanalys behandlas.

Enligt domkapitlets beslut ska barnkonsekvensanalysen lämnas in som bilaga till församlingsinstruktionen.

Finns denna?

Ja Nej

Om nej ange varför:

KYRKOR

(57 kap. 5 § KO)

När det finns flera kyrkor i en församling ska det redovisas hur dessa i huvudsak används.

Om flera kyrkor finns ange vilka och hur de används:

Se nedan i brist av plats.

HANDLINGSPLAN FÖR LÄRANDE OCH UNDERVISNING

Enligt domkapitlets beslut ska en handlingsplan för lärande och undervisning finnas. Denna lämnas in som bilaga till församlingsinstruktionen. Finns denna?

Ja Nej

Om nej ange varför:

KYRKOR

(57 kap. 5 § KO)

När det finns flera kyrkor i en församling ska det redovisas hur dessa i huvudsak används.

Om flera kyrkor finns ange vilka och hur de används:

I gudstjänstplanen som kyrkoherden fastställer efter samråd med präster, musiker och församlingsråden redovisas i detalj vilka gudstjänster som firas i kyrkorna.

I huvudsak används de såhär:

Dalarö kyrka: Kyrkliga handlingar. Gudstjänst varje söndag samt vid årets stora kyrkliga helgdagar.

Häringe kapell: Pilgrimsmål. Gökotta.

Jordbro kyrka (Diakonins hus): Gudstjänst varannan söndag. Veckomässor. Diakonalt fokus.

Muskö kyrka: Gudstjänst varje månad samt vid årets stora kyrkliga helgdagar.

Ornö kyrka: Kyrkliga handlingar. Gudstjänst under sommarhalvåret samt vid årets stora högtider.

S:t Eskils kyrka: Kyrkliga handlingar varje vecka. Gudstjänst varje kyrklig helgdag. Veckomässor.

Tungelsta kyrka (Ungdomens hus): Gudstjänst varje vecka. Veckomässor. Kyrkliga handlingar. Barn & Ungdomsfokus

Utö kyrka: Kyrkliga handlingar. Gudstjänst under sommarhalvåret samt vid årets stora högtider.

Vendelsö kyrka: Gudstjänst varannan söndag. Veckomässor.

Västerhaninge kyrka: Kyrkliga handlingar varje vecka. Gudstjänst varje söndag.

Österhaninge kyrka: Kyrkliga handlingar varje vecka. Gudstjänst vid årets stora kyrkliga helgdagar.

Inledning

När Haninge pastorat upprättat denna barnkonsekvensanalys (nedan förkortat BKA) har vi gjort det utifrån flera perspektiv som också utgör huvudrubrikerna:

- **Barnets perspektiv** – barnet själv får uttrycka vilja och åsikter. Dessa är sedan grupperade och sammanfattade av förvaltningen med kommentarer om de uppfyllts eller ej.
- **Barnperspektivet** – den vuxne sätter sig in i barnens situation. Underrubrikerna är återfunna i FN:s konvention om mänskliga rättigheter.
- **Barnrättsperspektivet** – ett säkerställande av barnets rättigheter i enlighet med lagstiftning, diskrimineringsgrunder och konventioner.

Barnets perspektiv

Under perioderna oktober till november 2023 samt januari till mars 2024 gjordes en undersökning bland barn och unga där de fick svara på frågor om kyrkan och dess verksamhet. Vi fick in ett 60-tal svar från barn samt ytterligare 20-tal svar från vuxna på samma undersökning. Svaren från yngre barn samlades in av våra pedagoger genom att de intervjuade gruppen eller att föräldrar svarade åt sina barn.

Undersökningen var kvalitativ och genomfördes runt om i pastoratet. Undersökningen skyltades främst i våra egna lokaler och vid större events. Flest svarande bor i Handen, Vendelsö, Vega och Västerhaninge. Orter som Jordbro, Brandbergen och Tungelsta hade fåtal svar. Utöver ett svar från Ornö är öarna samt utkanterna av pastoratet underrepresenterade i svaren. Det är flest i ålderskategorin 8 – 12 år som svarat på undersökningen följt av 13 – 18 år.

Analys

Nedan har vi analyserat svaren och grupperat dem enligt samma rubriker som återfinns i församlingsinstruktionens pastorala program.

Generella svar vi fått är att barnen önskar en inkluderande miljö där alla känner sig välkomna och som lockar besökaren att komma. Annat som kommer fram är att det är viktigt att inte ta betalt för aktiviteter. Vidare betonas vikten av mat och fika ofta samt ett brett utbud på aktiviteter och innehåll. Kyrkan som mötesplats för vänner och familj lyfts särskilt fram.

Gudstjänst

En av frågorna som ställdes behandlade barnets drömgudstjänst. När det gäller drömgudstjänster, önskar många en känsla av delaktighet, glädje och gemenskap med olika aktiviteter och varierade musikaliska inslag för alla åldrar att njuta av. Vidare ska inte kyrkan vara rädd att testa något nytt; ett förslag som kom fram var att rida in på en häst till gudstjänsten. Interaktivitet ser många som viktigt i gudstjänsten.

Utöver gudstjänsten ska kyrkorummet levandegöras samt bli en samlingsplats för tro och nyfikenhet. Musiken lyftes fram särskilt med önskemål om en bredare repertoar och variation. Gudstjänsten ska anpassas och tillgängliggöras för barnen.

Ett svar har även inkommit om att ha gudstjänst på flera språk.

Lärande och undervisning

Barnen ser gärna ett större utbud av aktiviteter och öppna verksamheter och ser gärna att de anpassas så de lockar och är inbjudande. Införskaffande av såväl inventarier som leksaker och material betonas. Vidare är behovet av regelbundna¹ grupper, utflykter och läger tydligt, i synnerhet för äldre åldrar.

Ytterligare betonas det kollektiva lärandet samt att lära av varandra. Praktiska läromedel lyfts fram i högre grad än katederundervisning.

Diakoni

Många av svaren pekar på kyrkans roll som samhällsstödjande verksamhet. Många betonar att det är viktigt att ge mat åt de hungriga och erbjuda hjälp till de som behöver det.

Måltidsgemenskapen betonas ofta – att alla ska kunna äta sig mätta och känna social samvaro.

¹ I sammanhanget ska regelbundna grupper läsas som grupper med anmälan och närvarolista.

Mission

Kyrkan ska vara en bärare av hoppet och sprida evangeliets budskap. Kyrkan ska även synas där människorna är – både i och utanför våra egna lokaler. Den digitala närvaron betonas men också den fysiska med bland annat affischer och brevutskick.

Vidare beskrivs att vi på fler sätt ska berätta om vår verksamhet – både solskensberättelser och kommande aktiviteter.

Slutsats

Många olika tankar presenterades i svaren, gemensamma nämnare var delaktighet och gemenskap ska genomsyra all vår verksamhet. Avgiftsfritt är en grundsten och kyrkan som självklar samhällsaktör är en annan.

Förvaltningen valde att fråga ChatGPT² hur all data skulle sammanfattas med tre ord varpå vi fick svaret: ”I grund och botten ska kyrkan erbjuda **trygghet, gemenskap och stöd** genom olika livsskeden och situationer, samtidigt som de möjliggör samtal om livet och tro”.

Barnperspektivet

I det initiala arbetet med att ta fram FIN anlätades Ungdomsbarometern för att berätta om barn och unga i dagens samhälle. Ett startskott på hela arbetet blev således ”hur mår barnen”.

Under remissförfarandets har förvaltningen testat FIN utifrån rubrikerna nedan för att där det behövdes lägga till material.

Vi har satt barns bästa i främsta rummet

Som nämnt ovan valde vi tidigt att inkludera barnet i framtagandet av FIN. Vidare beskriver FIN en hållbar kyrka som tar vara på vår miljö och medlemmar. Detta för att framtida generationer ska kunna ta del av skapelsen på samma sätt, om inte bättre, än idag.

Vi har tagit hänsyn till barns sociala, ekonomiska, kulturella och andliga rättigheter

FIN beskriver kyrkans roll som integrerare i samhället. Gudstjänsten beskrivs som tillgänglig för alla och envar. Vidare beskrivs gemenskapen som generationsövergripande och kulturbärande.

² ChatGPT är en avancerad språkmodell utvecklad av OpenAI som är specialiserad på att generera naturligt klingande text baserat på input den får.

I handlingsplanen för lärande och undervisning lyfts den avgiftsfria synen på aktiviteter för barn för att ta vara på socioekonomiska skillnader samt att aktiviteter ska ske på olika språk.

Vi har tagit hänsyn till barns rätt till liv, god hälsa, utveckling, säkerhet och överlevnad

Levande undervisning och ett livslångt lärande är teman som återkommer i FIN. Den absolut viktigaste faktorn för hur väl barn mår och utvecklas är anknytningen och relationen till föräldrarna. Detta är en av anledningarna till att vi beskriver ett brett utbud av föräldraskapsstöttande verksamhet, för föräldrar med barn i åldrarna 0 - 18 år.

Vidare ser vi uttryck av olika lärosätt och aktiviteter för barn så alla kan hitta något för sig.

Vi har tagit hänsyn till de barn som är i behov av särskilt stöd

FIN lyfter fram allas möjlighet att delta i kyrkans verksamhet. Främst inom gudstjänstens område att alla och envar är kallade att fira gudstjänst. Tidigt identifierades att denna rubrik behöver arbetas in mer i FIN och arbetssätt i verksamheten.

I handlingsplanen för lärande och undervisning lyfts perspektivet fram bland annat genom punkten "Mötesplatser för barn och unga där gemenskap och acceptans av att duga som du är byggs."

Vi har lyssnat på barnens egna åsikter

En del i insamlingen av barns egna åsikter som behandlas i avsnittet ovan har använts som remiss av FIN. Flera av svaren harmoniserade med det presenterade utkastet. Svaren som gick utanför utkastet av FIN inarbetades om möjligt.

Läs mer i föregående avdelning om Barnets perspektiv.

Barnrättsperspektivet

Denna barnkonsekvensanalys tar avstamp i FN:s konvention om barns rättigheter där barn menas alla personer 0-18 år. Konventionen är inriktad på individen, det enskilda barnet. BKA är ett verktyg för att omsätta barnkonventionen i handling och synliggöra barnets bästa.

Kyrkan har genom Kyrkoordningen 3 kap 22 §, 4 kap 4 § och 7 kap 11 § ansvar för att verka för barnets bästa genom att göra BKA inför beslut. Barnperspektivet skall lyftas i alla verksamheter. Inga ärenden ska beslutas utan att barns rätt har beaktats. Det är de förtroendevaldas ansvar att ha kunskap om FN:s barnkonvention. Detta för att kunna bedöma om BKA är tillräcklig för att beslut ska kunna fattas. Barnkonventionens fyra grundprinciper enligt FN:s barnrättskommitté:

Artikel 2 om förbud mot diskriminering innebär att beslutsfattare och andra som kommer i kontakt med barn måste se till att alla barn, utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess förälders eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt, får lika tillgång till rättigheterna. Det finns en skyldighet att identifiera enskilda och grupper av barn, som kan vara i behov av särskilda insatser samt att skaffa sig kunskap genom till exempel kartläggningar och statistik.

Artikel 3 om barnets bästa i främsta rummet är den princip som oftast åberopas. Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner skall barnets bästa komma i främsta rummet. Artikeln innebär en skyldighet att ta hänsyn till barnets bästa och hur barns rättigheter påverkas av beslut, även de beslut som bara indirekt berör barn.

Artikel 6 om barns rätt till liv och utveckling innebär att se till barns utveckling så brett som möjligt: till exempel ekonomiskt, andligt, kulturellt och socialt. Konventionsstaterna erkänner att varje barn har en inneboende rätt till livet. Konventionsstaterna skall till det yttersta av sin förmåga säkerställa barnets överlevnad och utveckling. Barnkonventionens genomförande innebär att eftersträva optimal utveckling för alla barn.

Artikel 12 om barns rätt att få komma till tals betonar barnets roll som aktiv deltagare i alla insatser för att förverkliga rättigheterna. Konventionsstaterna skall tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som berör barnet, varvid barnets åsikter skall tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. För att deltagandet ska vara meningsfullt måste dokument och processer göras tillgängliga för barn. Att ge intryck av att lyssna till barn är något helt annat än att ge deras åsikter betydelse. Delaktighet är ett avgörande verktyg för att kunna förverkliga barnkonventionen.

Vision

Svenska kyrkan i Haninge – Hållbar kraft i livet som väcker tro, sprider hopp och delar kärlek.

Lärande och undervisning är en viktig del i vår strävan mot vår vision. Ett aktivt deltagande i lärande och undervisning ger oss förmåga att vara en positiv och livsbejakande kraft i Haninge. Det kommer också berika hela pastoratets liv.

Lärandet är aktivt och anpassar sig efter sin tid. Den grundläggande undervisningen är stabil och orubblig inför tidens olika strömningar. I en utmanande värld behöver kyrkans pedagogiska verksamhet vara flexibel och lyhörd för sin samtid, samtidigt som den förblir fast och pekar mot det konstanta: Guds kärlek manifesterad i Jesus Kristus.

Den pedagogiska verksamheten handlar om faktakunskap men framför allt om att få en förankring i tro och tradition. Lärandet begränsas inte till en intellektuell förståelse, utan inhämtas genom erfarenhet av bön, musik och sång, skapande, möten i kyrkans verksamheter och ute samhället. Att läsa och studera bibeln är en central del i det livslånga lärandet som omfattar hela människans liv och behöver förmedla tryggheten att Gud är med oss alla dagar till tidens slut.

Syfte

Pastoratets grundläggande uppgift är ”att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Församlingen har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen.” Det innebär att det i så gott som all verksamhet som bedrivs i Haninge pastorat finns ett lärande och undervisande perspektiv.

Utifrån missionsbefallningen har Haninge pastorat som syfte och mål med lärande och undervisning att ge människor möjlighet att växa andligt och intellektuellt. Haninge pastorats lärande och undervisning vill med Kristus som förebild vara ett möte mellan varje människas egen livsberättelse och kristen tro. Pastoratet vill erbjuda olika möjligheter till personlig

utveckling utifrån Bibeln och den kristna traditionen. Lärande och undervisning sker såväl genom det vi gör som det vi säger, och kan ha olika form.

Mål

Utifrån församlingsinstruktionens mätetal har vi följande mål för lärande och undervisning:

- Antalet konfirmerade
 - 20% av kyrkotillhöriga födda 2010 konfirmeras 2025 stegvis ökning under fyraårsperioden till att 25% av kyrkotillhöriga födda 2013 konfirmeras 2028
 - 15 personer per år i snitt räknat på en fyraårsperiod ska konfirmeras i gymnasiekonfirmationsgrupper.
- Antal barn i kyrkans verksamhet
 - Erbjuder dopundervisning i grupp för låg- och mellanstadieåldern.
 - Öka närvaron i Haninges skolor med ett strategiskt arbetssätt.
- Antal unga i kyrkans verksamhet
 - Erbjuder fördjupning för de som efterfrågar det efter konfirmationen.
- Antal i kyrkans verksamhet
 - Aktiviteter för vuxna att i grupp samtala om kristen tro.
 - Erbjuder forum för föräldrar med barn upp till och med fem år.
 - Dopundervisning för alla åldrar.
 - Erbjuder samtalsgrupper med fokus på existentiella frågor.
- Antal ideella med uppdrag i verksamheten
 - Varje år erbjuds utbildning för alla som vill engagera sig i kyrkans verksamhet

Omvärldsbeskrivning & omvärldsanalys

Haninge Pastorat bildades 2018 och ligger i Haninge kommun med närmare 100 000 invånare. Pastoratet har cirka 40 000 medlemmar och består av de tre församlingarna Dalarö-Ornö-Utö församling, Västerhaninge-Muskö församling och Österhaninge församling.

I Haninge talas det många språk och det finns en stor socioekonomisk spridning. Det bor människor i Haninge med olika traditioner, kulturer och religiös tillhörighet.

I våra möten med olika åldersgrupper i Haninge märker vi följande:

- att det finns psykisk ohälsa bland både unga och vuxna.
- att en längtan efter tillhörighet och gemenskap är stor. Vi möter många som bär på en rädsla av att inte duga till, i både barn och ungdomsarbetet.
- att krig, gängkriminalitet och klimatfrågor är frågor som många kämpar med på olika sätt.

Vi märker ett behov av kostnadsfria aktiviteter för barn och ungdomar då många kommer från familjer med ansträngd ekonomi. Detta har vi förstått utifrån de vi möter och ser i våra olika verksamheter.

Program

Utifrån vår vision, omvärld och mål är följande program vad vi strävar efter:

- Vi vill tillgängliggöra kyrkan för alla genom att bland annat erbjuda kostnadsfria aktiviteter.
- Vara en synlig kyrka som syns där människor är och möter dem med tro, hopp och kärlek.
- Erbjuder aktiviteter på olika språk för att möta alla våra medlemmar.
- Uppmuntra och aktivt verka för dialog inom den världsvida kyrkan lokalt i Haninge samt för religionsdialog mellan de religiösa tillhörigheterna som finns i Haninge.
- Erbjuder en meningsfull fritid för Haninges barn och ungdomar.
- Mötesplatser för barn och unga där gemenskap och acceptans av att duga som du är byggs.
- Möjlighet till fördjupning, delande och deltagande i Haninge pastorats gemensamma kristna liv.
- Möten med människor utifrån deras livssituationer, behov och sökande.
- Dopundervisning genom målgruppsinriktad teologi & pedagogik för alla åldrar.
- Samarbete, samtal och utbyte med andra aktörer för skapelsens framtid.
- Fördjupning efter konfirmationsläsningen.

**Svenska
kyrkan**

| Haninge
pastorat